

Studieplan 2005/2006

ÅRMBU Deltid - Årsstudium Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Studiet er en klinisk videreutdanning i miljøterapeutisk arbeid, og tilbys som et samarbeidsprosjekt mellom Sykehuset Innlandet HF (SI), Divisjon psykisk helsevern og Høgskolen i Lillehammer (HIL), Avdeling for helse- og sosialfag.

Studiet gjennomføres på deltid over 2 studieår, med oppstart høsten 2005 og avslutning våren 2007.

Studiet skal gi studentene mulighet til å styrke og videreutvikle sin profesjonelle handlingskompetanse relatert til miljøterapeutisk arbeid med barn og unge, og med deres familier og nettverk gjennom:

- tilegnelse av relevante kunnskaper og ferdigheter
- videreutvikling av yrkesidentiteter og roller
- videreutvikling av handlingsberedskap for aktuell oppgaveløsning
- innsikt i hvordan ytre betingelser kan utgjøre en ressurs for aktuell oppgaveløsning

Studentene er kollegaer og samarbeidspartnere i ulike sammenhenger i praksisfeltet. Økt kunnskap om egen og andres miljøterapeutiske virksomhet, og kompetanse i refleksjon over egen og andres praksis, står sentralt for å fremme fagutvikling og erfaringsutveksling, samt styrke samarbeidspotensial på tvers av enheter og organisasjoner.

Faglig innhold

Det består av tre emner:

Emne 1 Perspektiver på arbeid med utsatte barn, unge og deres familier (15 st.poeng). Dette emnet er ett av tre obligatoriske emner på masterstudiet Helse- og sosialfaglig arbeid med barn, unge og deres familier (MBUA3), og gjennomføres som ordinært masteremne med studietilhørighet i masterutdanningens ordinære kull.

Emne 2 Miljøterapeutisk arbeid (30 st.poeng). Emnet gjennomføres som hovedemne i 2. semester, og parallelt med Emne 3 i 3. og 4. semester.

Emne 3 Kliniske tilstandsbilder med valgfri fordypning (15 st.poeng) Emnet gjennomføres parallelt med emne 2, men med undervisningsmessig hovedtyngde på høstsemesteret og med avslutning og eksamen første del av vårsemesteret.

Høst 2005/ 1. semester Emne 1	Vår 2006/2. semester Emne 2
Høst 2006/3. semester Emne 2 og Emne 3	Vår 2007/4. semester Emne 2 og Emne 3

Yrkesmuligheter

Studiet gir yrkesutøvere i relevant praksis en formell kompetanseheving i form av klinisk videreutdanning, og studiepoeng som kan inngå i videre studier med sikte på Mastergradseksamen.

Sykehuset Innlandet tilbyr studiet til ansatte i relevante arbeidsfunksjoner i egen organisasjon, til Barne-, Ungdom og Familieetaten i Region Øst, samt til aktuelle samarbeidende instanser på kommunalt nivå. Høgskolen i Lillehammer er formelt opptaksorgan for studiet.

Målgruppe for studiet er ansatte i institusjoner og enheter som har miljøterapeutisk arbeid som sin primæroppgave, samt andre ansatte i helse- og sosialsektoren hvor slik oppgaveløsning er relevant.

Opptakskrav

Studiet er en klinisk videreutdanning på post – bachelor nivå, med mulighet for ytterligere påbygging fram til Mastergradseksamen.

Formelle krav til søker er derfor gjennomført helse- og sosialfaglig profesjonsutdanning på minimum bachelornivå (3 årig utdanning), eller annen utdanning med relevant fagkrets på minimum samme nivå (førskolelærer, lærer, ergoterapeut, og lignende).

Søkere som ikke oppfyller formelle krav er også aktuelle, og vil bli vurdert individuelt. Ved opptak inngås da en individuell avtale om hvordan studiet skal krediteres.

MERK: Studiet er adgangsbegrenset gjennom samarbeidsprosjektet med Sykehuset Innlandet, og vil

ikke være åpent for andre studenter. Det kan allikevel bemerkes at klinisk videreutdanning i miljøterapeutisk arbeid er en kompetanse som etterspørres i praksisfeltet. Studietilbud på området vil bli vurdert videreført og videreutviklet etter at samarbeidsprosjektets periode er avsluttet.

Undervisnings- og læringsmetode

Undervisningen organiseres gjennom samlinger. Disse legges opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, plenumsseminarer, gruppebaserte refleksjons- og diskusjonsfora og veiledning individuelt og i gruppe, avhengig av formålet med læringen.

Studentene arbeider med oppgaver og gjennomgang av pensumlitteratur mellom samlingene. I tillegg inngår obligatorisk deltagelse i praksisbasert veiledning på eget arbeid organisert som gruppeveiledning.

Eksamen

Skriftlige arbeider; essay og fordypningsoppgave, samt muntlig presentasjon og muntlig eksamen.

Utenlandsopphold

Ikke aktuelt

Heltid/ deltid

Deltid

Studielengde

2 år

Grad/ kompetanse

Årsstudium

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Opptak

Lokalt opptak

Kull

2005/2007

Godkjenningsorgan

Studieutvalget

Godkjenningsdato

22.06.2005

Deltid - Årstudium Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Kode	Emnets navn	SP.	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
MBUA3	Perspektiver på arbeid med utsatte barn, unge og deres familier	15	O	15			
MBU3001	Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge	30	O		15	5	10
MBU3002	Kliniske tilstandsbilder	15	O			10	5
Sum:				15	15	15	15

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

MBUA3 Perspektiver på arbeid med utsatte barn, unge og deres familier

Navn:

Perspektiver på arbeid med utsatte barn, unge og deres familier

Kode:

MBUA3

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

I dette emnet ligger hovedvekten på barn og unges problemer, deres ressurser og mestring av problemene. Ulike typer problemer knyttet til barn og unges atferd, miljø og sentrale oppvekstarenaer vil bli problematisert i forhold hvordan de skal forstås, forklares, og hvordan de skal møtes med ulike typer tiltak. Det er også viktig å se at problemene eller vanskelighetene er knyttet til barn og unges egen utvikling og til miljømessige og samfunnsmessige endringer. Som oftest er problemene forbundet med et samspill av ulike faktorer knyttet til samfunnsmessige betingelser, oppvekstmiljø (familie, sosialisering, osv.), psykologiske og sosialpsykologiske forhold, og til barn og unges atferd og handlinger. Det er også viktig å se disse problemene i forhold hjelpeapparatet. Grovt sett kan tiltak rettet mot barn og unge som har problemer, eller står i fare for å utvikle problemer, inndeles i forbyggende tiltak, omsorgstiltak, behandlingstiltak og habilitering. Som oftest vil disse tiltakene settes inn i kombinasjon, og i forhold til tiltak som skal stimulere den enkeltes egen deltakelse og mestring. Kunnskap om og erfaringer med tilstandsbilder, risikofaktorer, beskyttelsesfaktorer og forandringsprosesser vil være sentrale temaer gjennom hele studiet.

Læringsutbytte:

Dette emnet tar opp ulike perspektiver på problemer og vansker barn og unge opplever.

Det er også et spesielt fokus på familiens betydning som vedvarende og bærende fundament i alle menneskers oppvekst, og som avgjørende faktor i utformingen av menneskers liv. Studentene skal tilegne seg kunnskap om barn og unges problemer på ulike arenaer, årsakssammenhenger, og ulike typer tiltak som brukes for å motvirke eller løse problemene. Det legges særlig vekt på at studentene skal tilegne seg økt forståelse for samspillet mellom barnet, familien og den kulturelle konteksten som familien befinner seg i. Videre blir det lagt vekt på å belyse hvordan forebygging, omsorg og behandling kan gjennomføres i et slikt helhetlig perspektiv. Modulene skal også gi studentene et bedre grunnlag for faglig utredningsarbeid. Det er også en målsetning å bringe fram problemstillinger som kan være gjenstand for videre forsknings- og utviklingsarbeid som for eksempel kan være relevant for masteroppgaven.

Undervisnings- og læringsmetode:

Det tas sikte på en veksling mellom forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. Emnet tar utgangspunkt i studentenes erfaringer fra praksis (yrkespraksis og/eller tidligere studentpraksis), og det blir derfor lagt vekt på at teori og metode knyttes til gjennomgang av konkrete kasus.

Emneier:

Emne er obligatorisk for:

Master i Helse- og sosialfaglig arbeid med barn, unge og deres familier (MBU)

Emne er valgbart for:

Ingen

Arbeidskrav:

For å gå opp til eksamen må studentene ha levert inn utkast til to av mappeoppgavene til fastsatte tidspunkt. Arbeidet leveres som gruppeoppgaver.

Eksamensform:

Studentene evalueres gjennom mappe-evaluering. Eksamensmappen leveres inn ved slutten av semesteret som en individuell oppgave. Det gis en samlet karakter for mappen.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskaper:

3-årig høgskoleutdanning som vernepleier, barnevernpedagog eller sosionom. Personer med annen relevant bakgrunn (førskolelærer, lærer, sykepleier etc.) kan tas opp etter individuell vurdering.

Anbefalt gjennomført modulen MBUA2 - Perspektiver på oppvekst og sosialisering.

Høgskolen i Lillehammer

Lillehammer University College • hil.no

Sensorordning:

Semester:

Vår

Heltid/ deltid:

Antall studenter:

90

Emneansvarlig:

Astrid Halså

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Dencik, L. og Schultz Jørgensen (1999)(red: :Børn og familie i det postmoderne samfund. Hans Reitzels forlag. København. 1999. Til sammen 302 sider. Følgende kapitler i boka er pensum:

- Dencik, L: Fremtidens barn - om postmodernisering og sosialisering
- Qvortrup, J: Barndom og samfund
- Bäck – Wiklund, M:: Moderne moderskap
- Moxnes, K: Børn og skilsmisse – en forandringsprosess med konsekvenser
- Jensen, A: Børn i den skandinaviske samboerfamilie
- Schwartz, R: Stedforældrefamilien
- Ottosen, M., H: Familieopfattelse blant barn i sammenbragte familier
- Schultz Jørgensen, P: Barnet i risikofamilien
- Skytte, M: Etniske minoritetsbarn og deres familier
- Christensen, E: Børn i familier med alkoholmisbruk
- Halskov, T: Trængte eneforsørgerfamilier
- Lassbo, G: Den postmoderne eneforælderfamilie i Norden, Europa
- Bjönberg, U: Familiens pligter og ansvar: Skandinaviske familier i Europa

Johnsen, A., Sundet R, og Torsteinsson (red): Samspill og selvpålevelse. Nye veier i relasjonsorientert terapi. 2.opplag. Tano Aschehoug. Oslo 2000. Antall sider 244

Nordahl, T., Sørli, M., Manger, T., Tveit: Atferdsproblemer blant barn og unge. Fagbokforlaget. Bergen. 2005. Kap1 – 6. 162 sider

Kompendium (kjøpes Storkopi)

Grue. L.: Medisinsk og sosial forståelse av funksjonshemming. I Grue : Funksjonshemmet er bare et ord. Kap. 4.. Abstrakt forlag . Oslo. 2004. S (101-131).

Gustavsson A: Inifrån utanförskapet. I Tøssebro (red). Den vanskelige integreringen.Universitetsforlaget. Oslo. 1997. S. (100- 129)

Lundeby, H og Tøssebro, J (2004): Kampen og tilfredsheten. I Askheim, O. P, Andersen, T og Eriksen J. (red:) Sosiale tjenester for familier med funksjonshemmede barn. Gyldendal Norsk Forlag. Oslo. 2004. S (23- 37)

Marthinsen, E: "Evidensbasert" praksis og ideologi. Nordisk sosialt arbeid. Årg 24, nr 4. 2004. S 290-302.

Watson, N): "Well, I know this is Going to Sound very Strange to You, but I Don't se Myself as a Disabled Person: Identity and disability. I Disability & Society, Vol 17, nr.5 (s 509-527) 2002– 18 sider

Antall sider: 812

**Høgskolen
i Lillehammer**

Lillehammer University College • hil.no

Level of course:

MBU3001 Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Navn:

Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Kode:

MBU3001

Studiepoeng:

30

Emnebeskrivelse:

- Den miljøterapeutiske organisasjonen og det miljøterapeutiske arbeidets oppgaver og innhold
- Miljøterapeutens rolle og funksjon
- Perspektiver på forandring og utviklingsarbeid
- Verdisyn, kunnskapssyn og menneskesyns betydning
- Grunnlagsteori for praksis
- Helhetlig tilnærming, samarbeid, myndiggjørende praksis og brukermedvirkning
- Juridiske rammer for miljøterapeutisk arbeid
- Fagutvikling, forskning og kvalitetsvurdering

Læringsutbytte:

Studentene skal styrke og videreutvikle sin profesjonelle handlingskompetanse i miljøterapeutisk arbeid med barn og unge, og med deres familie og nettverk.

Undervisnings- og læringsmetode:

Undervisningen organiseres gjennom 4 samlinger i semesteret. Samlingene legges opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, plenumsseminarer, gruppebaserte refleksjons- og diskusjonsfora og veiledning individuelt og i gruppe, avhengig av formålet med læringen.

Studentene arbeider med oppgaver og gjennomgang av pensumlitteratur mellom samlingene.

I tillegg inngår obligatorisk deltagelse i praksisbasert veiledning på eget arbeid organisert som gruppeveiledning.

Emneier:

Emne er obligatorisk for:

Årstudium Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Arbeidskrav:

Godkjent skriftlig arbeidsnotat med utgangspunkt i egen praksis.

Deltagelse i praksisbasert veiledningsgruppe.

Eksamensform:

Skriftlig fordypningsoppgave med selvvalgt problemstilling innen emnets temområde, samt muntlig høring.

Karaktersystem:

Karakter A-F

Forkunnskaper:

Tilsvarende Bachelor-nivå med relevant fagkrets.

Studiet er adgangsbegrenset. Intern rekruttering.

Sensorordning:**Semester:**

Vår og høst

Lengde:

Går over tre semestre

Heltid/ deltid:

Deltid

Studieår:

Vår 2006, høst 2006, vår 2007

Antall studenter:

35

Godkjenningsorgan:

Studieutvalget

Dato for godkjenning:

23. juni 2005

Emneansvarlig:

Hege Jordet

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Pensum: 2400 sider

Obligatorisk: 2000

Selvvalgt: 400

Andersen, Tom (2005) 3. utgave. Reflekterende Processer – Samtaler og samtaler om samtalerne. Dansk Psykologisk Forlag. København, Danmark. Del 1. 63 sider

Bengtson, Mette, Steinsvåg, Per Øystein og Terland, Hans (2004) Ungdom bak volden – Forståelse og behandling av ungdom med volds- og aggresjonsproblemer. Universitetsforlaget. Oslo. 193 sider

Duncan, Barry L., Miller, Scott D. and Sparks, Jacqueline A. (2004) The Heroic Client – A revolutionary way to improve effectiveness through client-directed, outcome-informed therapy. Jossey-Bass. San Francisco USA. S. 1 – 147. 147 sider

Egelund, Marianne m.fl. (1997) En forskel der gør en forskel – Reflekterende processer hos børn, forældre og personale på en døgninstitution. Hans Reitzels Forlag. København, Danmark. 139 sider.

Fjell, Anne og Mohr, Marianne (red.) (2001) Foreldrearbeid i praksis – Samarbeid og behandling. Cappelen Akademisk Forlag. Oslo. 220 sider

Fransson, Elisabeth (2005) Jenter i fokus – Nordiske erfaringer med kjønnssegregerte barnevernsinstitusjoner. Tidsskriftet Norges Barnevern Nummer 1 – 2005 Årgang 82. 7 sider

Kornerup, Hans (red.) (2000) Børn på behandlingshjem år 2000 Forlaget Perikon. Lejre, Danmark.

Følgende kapitler:

- Rytter, T.: Ledelse af miljøterapeuter – miljøterapeutisk ledelse
- Bengtson, M.: En oppgave – ulike roller. Hvordan legge til rette for utviklende møter på en miljøterapeutisk institusjon
- Mørkegaard, E. Og Voetmann, N.J.: Sterns selvspsykologi i miljøterapeutisk praksis
- 96 sider

Kornerup, Hans (red.) (2003) Miljøterapi med børn, udvalgte temaer. Forlaget Perikon. Lejre, Danmark.

Følgende kapitler:

- Kornerup, H.: Miljøterapi med børn
- Christensen, J.S.: Den paradoksale miljøterapeutiske relation
- Rytter, T.: Kan man få oppdragelse på et behandlingshjem?
- Kornerup, H.: Om begrebet forudsigelighed – en uantagelig antagelse i psykosocialt og miljøterapeutisk arbejde
- Højlund, I.: Forskning i miljøterapi
- Schmidt, E.: En gjest hos miljøterapeuterne – et essay om et annerledes samfund
- 130 sider

Larsen, Erik (2004) Miljøterapi med barn og unge – organisasjonen som terapeut. Universitetsforlaget. Oslo. 155 sider.

Lundstøl, John (red.) (2002) I dannelsens tegn – Profesjonell selvforståelse i arbeid med mennesker. Gyldendal Akademisk. Oslo. Kap 3., 6, 8 og 9. 68 sider

Mandelid, Leif J. (2003) Dodofugl-dommen og psykoterapeuters credo. I Tidsskrift for Norsk Psykologforening nr. 4/2003, vol. 40. 6 sider

Nygren, Pär og Fauske, Halvor (2004): Ideologisk beredskap – Om etikk og verdier i helse- og sosialfag. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 3. 25 sider

Nygren, Pär og Skårderud, Finn (2005/2006) Kjempende ungdom – Om kaos, kultur, kropp og kontroll. Gyldendal Akademisk. Oslo (Boka kommer rundt årsskiftet 05/06) Deler av boka. Ca. 120 sider (Boka ikke klar per 14. des 05)

Seikkula, Jaakko (2005) Åpne samtaler. Tano Aschehoug. Oslo. Kap. 2 – 5 60 sider.

Schielderup, Liv, Omre, Cecilie og Marthinsen, Edgar (red.) (2005) Nye metoder i barnevern Fagbokforlaget. Bergen. (Boka kommer i juni 05) Deler av boka. Ca. 150 sider (Boka ikke klar per 14. des 05)

Sætersdal, Barbro og Heggen, Kristin (red.) I den beste hensikt? ”Ondskap” i behandlingssamfunnet. Akribe. Oslo. S. 9 – 73. 64 sider

Watzlawick, Paul, Weakland, John og Fisch, Richard (1996) Forandring – Prinsipper for hvordan problemer oppstår og hvordan de loses. Gyldendal. Oslo. S. 21 – 167. 146 sider (Denne boktittelen vil bli byttet ut)

Wifstad, Åge (1997) Vilkår for begrepsdannelse og praksis i psykiatri – En filosofisk undersøkelse. Tano Aschehoug. Oslo. Del I og Del II. 139 sider.

Sum: 2013 sider

400 sider selvvalgt pensum kommer i tillegg.

Level of course:

MBU3002 Kliniske tilstandsbilder

Navn:

Kliniske tilstandsbilder

Kode:

MBU3002

Studiepoeng:

15

Emnebeskrivelse:

- Forståelse av og perspektiver på barn og unges psykiske helse og psykiske lidelser
- Samfunnsmessige, sosiale og kulturelle forholds betydning
- Individuelle, relasjonelle og kontekstuelle forståelses- og forklaringsmodeller

Valgfri fordypning: Studentene velger ut og presenterer klinisk fordypningsområde med tilhørende pensum innenfor emnets tema.

Læringsutbytte:

Studentene skal styrke og videreutvikle sine kunnskaper om barn, ungdom og deres familier sett i en klinisk og terapeutisk sammenheng.

Undervisnings- og læringsmetode:

Undervisningen organiseres gjennom 5 samlinger. Samlingene legges opp med varierte arbeidsformer, med forelesninger, plenumsseminarer og veiledning, avhengig av formålet med læringen.

Studentene arbeider med oppgaver og gjennomgang av pensumlitteratur mellom samlingene.

Emneier:

Emne er obligatorisk for:

Årsstudium Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge

Emne er valgbart for:

Ikke valgbart

Arbeidskrav:

Deltagelse i praksisbasert veiledningsgruppe.

Eksamensform:

”Paper – presentasjon” - Presentasjon av selvvalgt klinisk fordypningsområde for medstudenter og lærere.

Muntlig presentasjon for medstudenter og lærere inngår.

Karaktersystem:

Bestått/Ikke bestått

Forkunnskaper:

Tilsvarende Bachelor-nivå med relevant fagkrets

Sensorordning:**Semester:**

Vår og høst

Lengde:

2 semester

Heltid/ deltid:

Deltid

Studieår:

høst 2006, vår 2007

Antall studenter:

0

Godkjenningsorgan:

Studieutvalget

Dato for godkjenning:

23. juni 2006

Undervisningsspråk:

Norsk

Obligatorisk pensum:

Pensum: 800 sider

Obligatorisk: 500

Selvvalgt: 300

Borg, Marit og Topor, Alain (2003) Virksomme relasjoner – Om bedringsprosesser ved alvorlige psykiske lidelser. Kommuneforlaget. Oslo. 117 sider

Gjærum, Grøholt og Sommershild (red.) (1998) Mestring som mulighet i møte med barn, ungdom og foreldre. Tano Aschehoug. Oslo. Del I. 111 sider

Lundby, Geir (1998) Historier og terapi – Om narrativer, konstruksjonisme og nyskriving av historier. Tano Aschehoug. Oslo. Del 1 og Del 2. 128 sider

Rønnestad, Michael H. og von der Lippe, Anna (red.) Det kliniske intervjuet. Gyldendal Akademisk. Oslo. Kap. 2, 8,15, 16, 17, 25 og 26. 155 sider

Sum: 511 sider

300 sider selvvalgt pensum kommer i tillegg.

Level of course: